

เอกสารประกอบการคัดเลือก
ผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (BEST PRACTICE)
 โครงการ INNOVATION FOR THAI EDUCATION (IFTE)
 นวัตกรรมการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษา
 (ประจำปีงบประมาณ 2568)
 (ประเภท นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้)

นายธีรพงศ์ สกุลบวรเกียรติ
 ตำแหน่ง ครู

โรงเรียนอนุบาลลำพูน
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ตามที่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำพูน ได้ดำเนินโครงการ Innovation for Thai Education (IFTE) นวัตกรรมการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ตามบริบทของพื้นที่จังหวัดลำพูน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้บริหาร ครูผู้สอนและ บุคลากรทางการศึกษา สามารถนำผลงานนวัตกรรมด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้และการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ในการต่อยอดและสร้างสรรค์ผลงาน 2) เพื่อเผยแพร่ผลงานแก่ผู้สนใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานด้านการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

ดังนั้นข้าพเจ้าจึงเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนพัฒนาตนเองให้เป็นพลเมืองที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 สามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงบนสังคมโลกวิถีใหม่ได้อย่างสง่างาม โดยได้ดำเนินงานการพัฒนานวัตกรรมการสอนสังคมศึกษาเพื่อเตรียมพลเมืองโลกในโรงเรียนวิถีใหม่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สู่ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ นวัตกรรมมีคฤเทศก์น้อยสร้างสรรค์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสู่ประวัติศาสตร์วิถีใหม่

ทั้งนี้เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการนำเสนอข้อมูลนวัตกรรมการสอนสังคมศึกษาเพื่อเตรียมพลเมืองโลกในโรงเรียนวิถีใหม่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สู่ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ นวัตกรรมมีคฤเทศก์น้อยสร้างสรรค์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสู่ประวัติศาสตร์วิถีใหม่ ฉบับนี้ประกอบด้วย ความสำคัญของนวัตกรรม วัตถุประสงค์การดำเนินงาน ขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรม การทดลองใช้นวัตกรรม ภาคผนวก เอกสารแผนการจัดการเรียนรู้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการนำเอาใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในครั้งนี้จะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลลำพูนที่เทียบเคียงมาตรฐานสากลให้มีคุณภาพ สามารถพัฒนานักเรียนให้สูงกว่ามาตรฐานทางการศึกษา เป็นข้อมูลสำหรับบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องสำหรับการจัดกิจกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน สร้างความเชื่อมั่นต่อชุมชนต่อไป

ธีรพงศ์ สกกุลบวรเกียรติ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
รายงานผลการดำเนินงานวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	
1. บทคัดย่อ	1
2. บทนำ	2
3. ความเป็นมาและความสำคัญ	4
4. วัตถุประสงค์	5
5. ขอบเขตการดำเนินงาน	5
6. วิธีการดำเนินงาน	11
7. ผลการดำเนินงาน	22
8. สรุปผลการดำเนินงาน	31
9. ภาคผนวก	
บรรณานุกรม	ง

บทคัดย่อ

นวัตกรรมมัคคุเทศก์น้อยสร้างสรรค์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสู่ประวัติศาสตร์วิถีใหม่เป็นส่วนหนึ่งของผลลัพธ์นวัตกรรมการสอนสังคมศึกษาเพื่อเตรียมพลเมืองโลกในโรงเรียนวิถีใหม่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สามารถยกระดับการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในระดับประถมศึกษา โดยเน้นการบูรณาการบริบทท้องถิ่นกับกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมศึกษาและการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ (Creative Self-Directed Learning) เพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 และจิตสำนึกรักษ์ท้องถิ่นให้กับผู้เรียน หลักสูตรนี้ออกแบบโดยใช้กรอบแนวคิด ADDIE Model ประกอบด้วยการวิเคราะห์บริบทและความต้องการของผู้เรียน ออกแบบกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พัฒนาสื่อและแผนการจัดการเรียนรู้ ใช้ในชั้นเรียนจริง และประเมินผลอย่างเป็นระบบ

โดยมีจุดประสงค์เพื่อสร้างสรรค์ผลงานและนวัตกรรมที่สะท้อนการคิดอย่างเป็นระบบผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์สู่ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งผลลัพธ์ทางการเรียนรู้คือ นวัตกรรมมัคคุเทศก์น้อยสร้างสรรค์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสู่ประวัติศาสตร์วิถีใหม่ เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในรูปแบบสร้างสรรค์และเหมาะสมกับวัย กระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่มุ่งสู่ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

ผลการดำเนินงานพบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมยุคใหม่ สามารถสร้างสรรค์ผลงานที่สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่นและนำเสนอได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งคือผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ที่สามารถสะท้อนองค์ความรู้หลังการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ นวัตกรรมมัคคุเทศก์น้อยสร้างสรรค์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสู่ประวัติศาสตร์วิถีใหม่

การขยายผลนวัตกรรมดำเนินการผ่านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด มีการนิเทศติดตาม และการเผยแพร่ผลงานในเวทีวิชาการและชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ส่งผลให้เกิดการนำไปใช้และต่อยอดในสถานศึกษาอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง นวัตกรรมนี้จึงเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ตอบโจทย์การเปลี่ยนแปลงของสังคมและสร้างพลเมืองคุณภาพในศตวรรษที่ 21

บทนำ

หลักการแนวคิดของการออกแบบหลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระดับประถมศึกษา โดยใช้แนวคิด “มีคฤหะศกัณเฑาะสร้าสรรรค์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสู่ประวัติศาสตร์วิถีใหม่” บนฐานการเรียนรู้ผ่านบทบาทสมมติ และการนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่จำเป็น สำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ควบคู่กับการปลูกฝังจิตสำนึกรักท้องถิ่นและความภาคภูมิใจในรากเหง้าทาง ประวัติศาสตร์ของตนเอง แนวคิดหลักของหลักสูตรมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนรู้จากการท่องจำ เนื้อหา ไปสู่การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ผู้เรียนได้สวมบทบาทเป็น “นักสื่อความหมายประวัติศาสตร์รุ่นเยาว์” หรือมีคฤหะศกัณเฑาะสร้าสรรรค์ ซึ่งจะได้ลงมือสำรวจ สืบค้น และถ่ายทอด เรื่องราวประวัติศาสตร์ท้องถิ่นผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้าน การจัดนิทรรศการมีชีวิต การสร้างสรรค์สื่อดิจิทัล หรือการแสดงละครบทบาทสมมติ กิจกรรมเหล่านี้ช่วยให้ ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ ตั้งคำถาม สังเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอความรู้ในรูปแบบที่สร้างสรรค์และเหมาะสม กับวัย

การบูรณาการทักษะศตวรรษที่ 21 เป็นหัวใจสำคัญของหลักสูตร โดยมุ่งเน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสารดิจิทัล และการทำงานร่วมกันเป็นทีม ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการเรียนรู้ในโลก ยุคใหม่ ผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อสืบค้นข้อมูลและนำเสนอผลงาน ฝึกทักษะการสื่อสารทั้งใน รูปแบบการพูด การเขียน และการนำเสนอผ่านสื่อหลากหลายช่องทาง รวมถึงการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่าง สร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

แนวคิด “ประวัติศาสตร์มีชีวิต” คือการเชื่อมโยงอดีตกับปัจจุบันผ่านการสัมผัสหลักฐานจริง เช่น การลงพื้นที่สำรวจแหล่งโบราณคดี วัดวาอาราม หรือพิพิธภัณฑ์ในท้องถิ่น ผู้เรียนจะได้เรียนรู้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์ ตั้งแต่การกำหนดหัวข้อศึกษา การรวบรวมและประเมินหลักฐาน การวิเคราะห์ข้อมูล การตีความ และการนำเสนอผลการศึกษาอย่างเป็นระบบ กระบวนการเหล่านี้ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึง ความสำคัญของประวัติศาสตร์ในฐานะรากฐานของสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนตระหนักถึงบทบาทของ ตนเองในการสืบสานและพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งการเรียนรู้ผ่านบทบาทสมมติยังช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ และสังคมของผู้เรียน ให้เกิดความกล้าแสดงออก มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมในรูปแบบการแสดงบทบาทสมมติยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องราวในอดีตจากมุมมอง ที่หลากหลาย เกิดความเข้าใจและเห็นคุณค่าของความแตกต่างทางวัฒนธรรมและความคิด

แนวทางการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นนี้ยังสอดคล้องกับหลักการของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเป็นผู้ใฝ่รู้ รักการ เรียนรู้ มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและชาติของตนเอง และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่าง เหมาะสม และการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่มีชีวิตชีวาและมีความหมาย ผ่านการบูรณา การทักษะศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้ผ่านบทบาทสมมติ และการเชื่อมโยงอดีตกับปัจจุบัน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้

เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ มีความภูมิใจในรากเหง้าของตนเอง และพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงในสังคมยุคใหม่

จุดมุ่งหมายของนวัตกรรม

หลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ใช้แนวคิดมัลติเพอร์สเปกทีฟน้อยสร้างสรรค์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสู่ประวัติศาสตร์วิถีใหม่ ได้รับการออกแบบโดยยึดหลักการและแนวคิดสำคัญของการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ (Creative Self-Directed Learning) ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีบทบาทหลักในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง หลักการสำคัญประกอบด้วย การส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนแบบองค์รวม ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผ่านการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ท้าทายและเหมาะสมกับศักยภาพของตนเอง โดยมีแรงจูงใจภายในเป็นตัวขับเคลื่อน การเรียนรู้ที่ตอบโจทย์การเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ หลักสูตรเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์และการปรับตัว การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์เป็นรากฐานสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ซึ่งผู้เรียนจะมีทักษะในการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การบูรณาการบริบทท้องถิ่นกับการเรียนรู้

โดยผสมผสานเนื้อหาท้องถิ่นกับกระบวนการเรียนรู้ เช่น การสำรวจแหล่งประวัติศาสตร์ในชุมชน การสัมภาษณ์ปราชญ์ท้องถิ่น และการออกแบบเส้นทางนำเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โดยผู้เรียนมีบทบาทเป็นมัลติเพอร์สเปกทีฟน้อย การใช้กระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและหลากหลาย ผู้เรียนสามารถเลือกใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับสไตล์ของตนเอง เช่น การค้นคว้า การลงพื้นที่ การสร้างสื่อดิจิทัลและการนำเสนอผลงาน การโค้ชและสนับสนุนจากผู้สอน ผู้สอนมีบทบาทเป็นโค้ช (Coach) และผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) โดยเน้นการสร้างแรงบันดาลใจ เสริมพลัง และกระตุ้นให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบในการเรียนรู้ การประเมินเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การประเมินผลเน้นการสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ การตรวจสอบผลงาน และการสะท้อนคิดของผู้เรียน เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับที่ช่วยพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานที่สะท้อนอัตลักษณ์และนวัตกรรมผู้เรียนมีโอกาสสร้างสรรค์ผลงานที่สะท้อนถึงความเข้าใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและสามารถนำเสนอในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การจัดนิทรรศการ การนำเที่ยวเสมือนจริง หรือการผลิตสื่อมัลติมีเดีย การเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและการมีส่วนร่วม กระบวนการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนจริง สร้างความภาคภูมิใจในรากเหง้าของตนเอง และส่งเสริมจิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง การพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) หลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) กล้าทดลองสิ่งใหม่ ๆ และมองความล้มเหลวเป็นโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาแนวคิดนี้สอดคล้องกับทฤษฎี Self-Determination Theory ที่เน้นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ 3 ประการ ได้แก่ ความเป็นอิสระ (Autonomy) ความสามารถ (Competence) และความสัมพันธ์ (Relatedness) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเองและการคิด

สร้างสรรค์ นอกจากนี้ การเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ยังได้รับการพิสูจน์ว่าช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการสร้างนวัตกรรม ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาในศตวรรษที่ 21

ซึ่งจุดมุ่งหมายของแนวทางการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีจุดมุ่งหมายที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับชีวิตจริง และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของสังคมในโลกยุคใหม่สามารถดำรงตนท่ามกลางสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างสง่างาม

2. ความสำคัญของนวัตกรรม

ในยุคศตวรรษที่ 21 สังคมโลกเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อน ส่งผลให้การจัดการศึกษาในปัจจุบันต้องเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่ตอบสนองต่อความท้าทายดังกล่าว โดยเฉพาะการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ (Creative Self-Directed Learning) ซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญของการเป็น “บุคคลแห่งการเรียนรู้” ที่สามารถกำกับเป้าหมายและกระบวนการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565; Taylor & Hamdy, 2013) การจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง หากยังเป็นฐานสำคัญของการสร้างนวัตกรรมและการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Knowles, 1975; Zhoc et al., 2018) นอกจากนี้ การเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ยังสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษายุคใหม่ที่ต้องการให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีจิตสำนึกคุณธรรม และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาตนเองและสังคมได้อย่างยั่งยืน (ชรินทร์ มั่งคั่ง, 2561; สุรียา เหมตะศิลป์, 2553)

นวัตกรรมจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์มีจุดเด่นที่การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ โดยผู้เรียนจะมีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ไปจนถึงการประเมินและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565) กระบวนการสำคัญประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างแรงบันดาลใจ (Passion) เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและมีเป้าหมายในการเรียนรู้ 2) การใช้กระบวนการเรียนรู้ (Progression) ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง และ 3) การนำสู่การสร้างสรรค (Production) ที่ผู้เรียนสามารถผลิตผลงานหรือสร้างนวัตกรรมที่สะท้อนความคิดริเริ่มและความรับผิดชอบ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565; Wang & Ji, 2021) บทบาทของครูเปลี่ยนจากผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็น “โค้ช” หรือ “กระบวนการ” ที่คอยสนับสนุน สร้างแรงจูงใจ และเปิดพื้นที่ให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนคิดอย่างสร้างสรรค์ (ชรินทร์ มั่งคั่ง, 2561; Kemp et al., 2022) ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบนี้ช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ มีความสุข และสามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Zhoc et al., 2018; Ma et al., 2023)

หัวใจสำคัญของนวัตกรรมมีคุณเทศก์น้อยสร้างสรรค์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสู่ประวัติศาสตร์วิถีใหม่ คือ การบูรณาการการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยใช้บริบทเชิงพื้นที่เข้าไปในกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (สุรียา เหมตะศิลป์, 2553)

การเรียนรู้ในรูปแบบนี้เอื้อต่อการสร้างพลเมืองที่มีความตระหนักรู้เกิดสำนึกรักชาติในรากเหง้าประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเอง (Mangkhang et al., 2021) ซึ่งผู้เรียนที่ผ่านกระบวนการนี้มีพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน และสามารถนำทักษะทางประวัติศาสตร์ที่ได้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตจริง รวมถึงมีศักยภาพในการเป็นนวัตกรที่มีจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม (Zhoc et al., 2018; Ma et al., 2023) นวัตกรรมนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทุนมนุษย์และการสร้างสังคมที่ยั่งยืนในอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565)

3. วัตถุประสงค์การดำเนินงาน

3.1 เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ผลงานและนวัตกรรมที่สะท้อนการคิดอย่างเป็นระบบ

3.1.1 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานและนวัตกรรมที่สะท้อนการคิดอย่างเป็นระบบผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์สู่ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

3.2 เป้าหมายระบุจำนวนผลงานนวัตกรรมและหรือกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในนวัตกรรมอย่างชัดเจน

3.2.1 เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลลำพูนสามารถสร้างสรรค์ผลงานและนวัตกรรมที่สะท้อนการคิดอย่างเป็นระบบ

3.2.2 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานและนวัตกรรมที่สะท้อนการคิดอย่างเป็นระบบผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์สู่ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลลำพูน

4. ขอบเขตการดำเนินงาน

การพัฒนาวัตกรในครั้งนี้นำมาพัฒนาผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลลำพูน ปีการศึกษา 2568 ให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงานและนวัตกรรมที่สะท้อนการคิดอย่างเป็นระบบผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์สู่ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

โดยใช้ตัวอย่างการศึกษา ผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลลำพูน ปีการศึกษา 2568 จำนวน 260 คน ให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงานและนวัตกรรมที่สะท้อนการคิดอย่างเป็นระบบผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์สู่ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

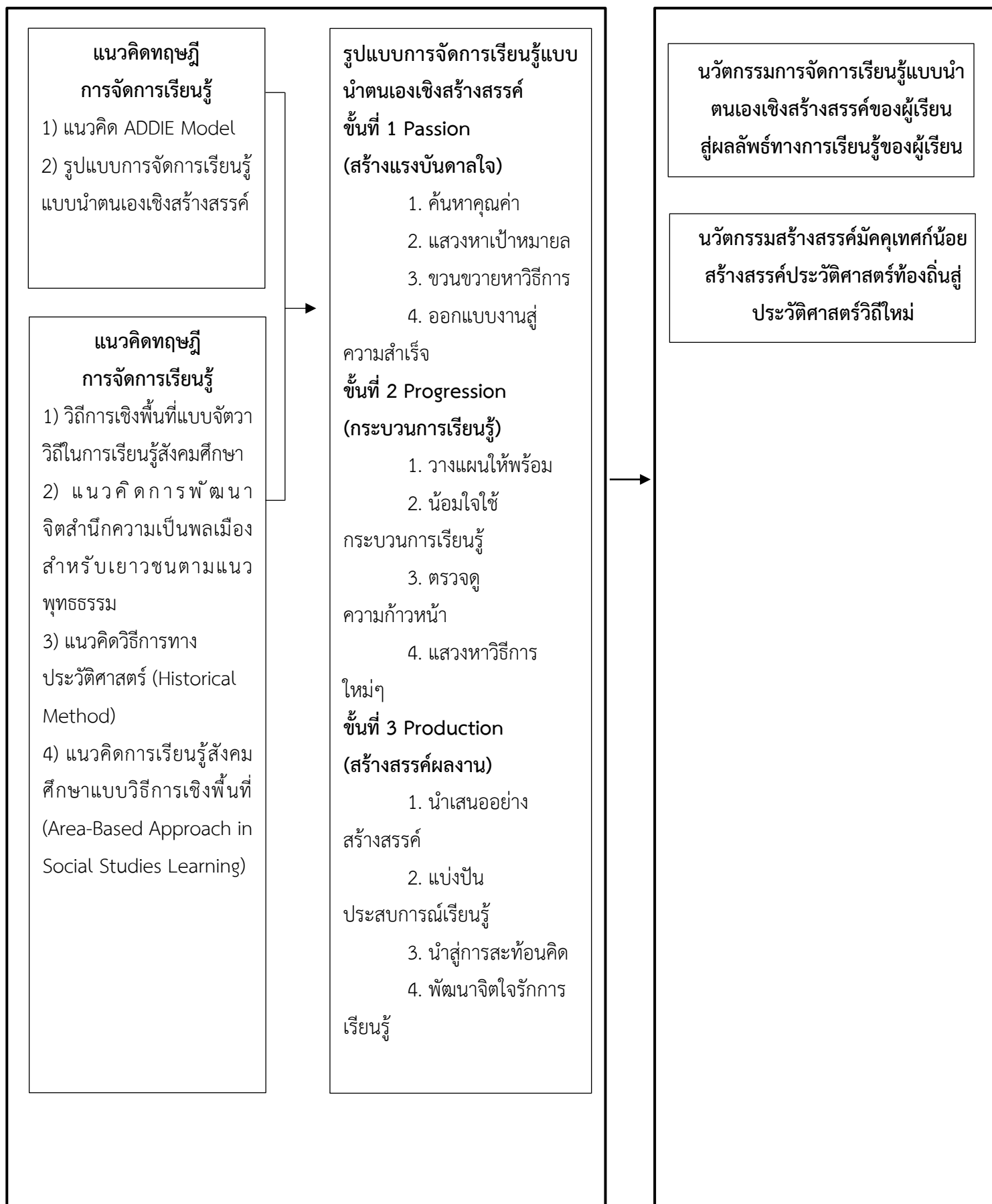
5. ขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรม

1) สภาพปัญหาก่อนการพัฒนา

การออกแบบการสอนประวัติศาสตร์ในสังคมหลังดิจิทัลเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ในสังคมที่มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตจึงเป็นความท้าทายของกลุ่มวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ต้องพัฒนาชุดความคิดในการอยู่ร่วมกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตและปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในสังคมอนาคต การเตรียมบทเรียนและสถานการณ์ในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในชั้นเรียน เป้าหมายการเตรียมพลเมืองให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสังคมพลิกผัน (Social Disruption) จึงเป็นจุดมุ่งหมายการสอนประวัติศาสตร์ในสังคมวิถีใหม่ ซึ่งต้องอาศัยทักษะทางเทคโนโลยีที่จะต้องมีการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนออนไลน์ การปรับตัวของผู้สอน

ที่ต้องพัฒนาทักษะการสื่อสาร ในห้องเรียนเสมือนที่มีผู้เรียนหลากหลายทั้งอายุ และวัฒนธรรม ผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีสมรรถนะในออกแบบการสอนสังคมศึกษาร่วมกับชุมชนซึ่งมีความสำคัญสำหรับห้องเรียนประวัติศาสตร์ในอนาคต โดยมีเป้าหมายร่วมกันคือการพัฒนาที่ยั่งยืน ผ่านการกำหนดประเด็นปัญหาในห้องเรียน เพื่อออกแบบการสอนร่วมกันในประเด็นสาธารณะที่เกี่ยวกับการใช้แหล่งการเรียนรู้ในห้องเรียนให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต นวัตกรรมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์จึงจำเป็นที่จะต้องให้ผู้สอนและผู้เรียนเรียนรู้ไปพร้อมกัน เทคโนโลยีที่มีอยู่ในห้องเรียนจะช่วยจุดประกายความคิดสร้างสรรค์ที่สามารถแสดงออกมาได้ตามศักยภาพ มีระบบเทคโนโลยีการจัดการข้อมูลให้เกิดนวัตกรรมสร้างสรรค์ ทำให้ผู้เรียนได้ลงมือทำงานด้วยตัวเอง ได้สัมผัสกระบวนการของการทำงานจริง ค้นพบตัวตนและความถนัด ทั้งยังได้ฝึกทักษะชีวิตเพื่อรองรับสังคมวิถีใหม่ในอนาคต จึงเป็นการสนองตอบความต้องการและความสนใจของผู้เรียนรายบุคคล การส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการปรับตัวทางสังคม (Social Adjustment) ได้การพัฒนาทักษะชีวิต การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง การส่งเสริมให้ขอการตั้งคำถามเพื่อแสวงหาความรู้ตลอดชีวิต การอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ ตลอดจนการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปรัชญาในการดำรงชีวิต ซึ่งจากการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาประวัติศาสตร์พบว่า การเรียนรู้ของผู้เรียนในรายวิชาประวัติศาสตร์นั้นเป็นเนื้อหาเชิงนามธรรม ซึ่งทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเห็นภาพและนำเอาองค์ความรู้นั้นมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์รายวิชาประวัติศาสตร์มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบจากการวัดผล และประเมินผลจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ ซึ่งพบผู้เรียนไม่สามารถทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ ในชั้นระดับการคิดวิเคราะห์ ชั้นสังเคราะห์ และชั้นการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ อันเนื่องมาจากลักษณะธรรมชาติของวิชาและรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนที่ผู้สอนใช้การบรรยายเนื้อหาจากแบบเรียน รวมถึงบทบาทของผู้สอนที่เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนฝ่ายเดียว (One Way Communication) ซึ่งการสอนดังกล่าวผู้เรียนไม่ได้สัมผัสกระบวนการของการทำงานจริง ส่งผลต่อการค้นพบตัวตนและความถนัด การจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่ตระหนักรู้ สำนึกรักในรากเหง้าประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จึงมีส่วนสำคัญในการสร้างทักษะความเป็นพลเมือง ทั้งยังได้ฝึกทักษะชีวิตเพื่อรองรับสังคมวิถีใหม่ในอนาคต ซึ่งเป็นการสนองตอบความต้องการและความสนใจของผู้เรียนรายบุคคล การส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการปรับตัวทางสังคม (Social Adjustment) ได้การพัฒนาทักษะชีวิต การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง การส่งเสริมให้ขอการตั้งคำถามเพื่อแสวงหาความรู้ตลอดชีวิต การอยู่ร่วมกับผู้อื่นซึ่งเป็นทักษะที่ทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์องค์ความรู้ด้วยตนเองซึ่งจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้มากกว่าจึงเกิดการเรียนรู้แบบสูญเปล่า

2) กรอบแนวคิดในการสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมการ

จากแนวคิดหลักสูตรเชิงพื้นที่ซึ่งเป็นมวลประสบการณ์เพื่อชุมชนที่เกิดขึ้นจากการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้ปรับและออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ขึ้นมาเพื่อเป็นการจัดประสบการณ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชนเชิงพื้นที่และชุมชนจินตนาการที่ได้รังสรรค์กระบวนการเรียนรู้ที่มีความหมายของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลลำพูนบนสังคมโลกวิถีใหม่ที่มนุษย์ทุกคนบนโลกต้องตระหนักเพื่อความยั่งยืน (Mangkhang, 2017) นำมาสู่วัตถกรรมการสอนสังคมศึกษา (Teaching Innovation in School Studies) เพื่อเตรียมพลเมืองโลกในโรงเรียนวิถีใหม่ (New Normal in School) โดยได้ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ คือ นวัตกรรมมัลติเทศก์น้อยสร้างสรรค์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสู่ประวัติศาสตร์วิถีใหม่ ได้รับการออกแบบโดยยึดหลักการและแนวคิดสำคัญของการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ (Creative Self-Directed Learning) ซึ่งผู้สอนได้ทบทวนวรรณกรรมพัฒนาตามกรอบแนวคิด ADDIE Model ซึ่งนวัตกรรมการสอนสังคมศึกษาเพื่อเตรียมพลเมืองโลกในโรงเรียนวิถีใหม่ของโรงเรียนอนุบาลลำพูน ได้สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของ ชรินทร์ มั่งคั่ง (2561) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน เรียกว่า วิธีการเชิงพื้นที่แบบจิตตาวิถีในการเรียนรู้สังคมศึกษา หรือ The Four P's of Area-Based Approach in Social Studies Learning: 4P ซึ่งพัฒนามาจากแนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของ Kemmis & Mc Taggart (1988) แนวคิดการพัฒนาจิตสำนึกความเป็นพลเมืองสำหรับเยาวชนตามแนวพุทธธรรมของ สิริวรรณ ศรีพหล (2548) แนวคิดวิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) ของชัยรัตน์ โตศิลาและวรัย อิศรางกูร ณ อยุธยา (2555) และแนวคิดการเรียนรู้สังคมศึกษาแบบวิธีการเชิงพื้นที่ (Area-Based Approach in Social Studies Learning) ของ Mangkhang (2021) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ซึ่งการจัดการเรียนรู้ตามกรอบแนวคิด “MKJCEP MODEL” เพื่อเตรียมพลเมืองโลกในโรงเรียนวิถีใหม่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนประกอบด้วยขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 M: Getting Problems Mission (ระบุปัญหา/ สิ่งที่ยากรู้)

ขั้นที่ 2 K: Reviewing Knowledge (ทบทวนความรู้เดิม)

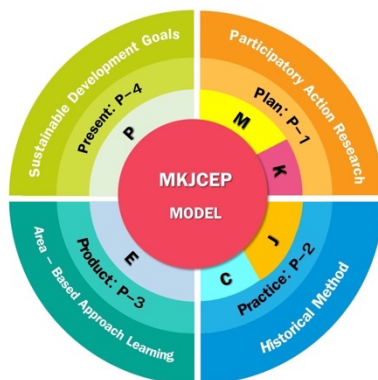
ขั้นที่ 3 J: Joining Collaborative Learning (รวมกลุ่มเพื่อค้นหาคำตอบ/

สืบเสาะ)

ขั้นที่ 4 C: Constructionist Learning (สร้างองค์ความรู้)

ขั้นที่ 5 E: Evaluation (ประเมินผล)

ขั้นที่ 6 P: Presentation (นำเสนอสร้างสรรค์)

แผนภาพที่ 1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อเตรียมพลเมืองโลกในโรงเรียนวิถีใหม่
สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (MKJCEP MODEL) โรงเรียนอนุบาลลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

3) แนวคิดทฤษฎีของการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อเตรียมพลเมืองโลกในโรงเรียนวิถีใหม่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (MKJCEP MODEL) ประกอบด้วยแนวคิด ทฤษฎี การศึกษาวิธีการเชิงพื้นที่แบบจิตตาวินิจฉัยในการเรียนรู้สังคมศึกษา หรือ The Four P's of Area-Based Approach in Social Studies Learning: 4P แนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม แนวคิดการพัฒนาจิตสำนึกความเป็นพลเมืองสำหรับเยาวชนตามแนวพุทธธรรม แนวคิดวิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) และแนวคิดการเรียนรู้สังคมศึกษาแบบวิธีการเชิงพื้นที่ (Area-Based Approach in Social Studies Learning) ดังตารางนี้

ตารางรูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อเตรียมพลเมืองโลกในโรงเรียนวิถีใหม่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (MKJCEP MODEL) สู่ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ นวัตกรรมมีคฤเทศก์น้อยสร้างสรรค์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสู่ประวัติศาสตร์วิถีใหม่

Participatory Area-Based Approach Learning	The Four P's of Area-Based Approach in Social Studies Learning: 4P	MKJCEP Model รูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อเตรียมพลเมืองโลกในโรงเรียนวิถีใหม่ สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน	ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้
Participatory Action Research	Plan: P-1	M: Getting Problems Mission (ระบุปัญหา/ สิ่งที่ยากรู้)	นวัตกรรมมีคฤเทศก์น้อย สร้างสรรค์ประวัติศาสตร์
		K: Reviewing Knowledge (ทบทวนความรู้เดิม)	
Historical Method	Practice: P-2	J: Joining Collaborative Learning (รวมกลุ่มเพื่อค้นหาคำตอบ/ สืบเสาะ)	ท้องถิ่นสู่ประวัติศาสตร์ วิถีใหม่
		C: Constructionist Learning (สร้างองค์ความรู้)	

Participatory Area-Based Approach Learning	The Four P's of Area-Based Approach in Social Studies Learning: 4P	MKJCEP Model รูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา เพื่อเตรียมพลเมืองโลกในโรงเรียนวิถี ใหม่ สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน	ผลลัพธ์ ทางการเรียนรู้
Area-Based Approach Learning	Product: P-3	E: Evaluation (ประเมินผล)	
Sustainable Development Goals	Present: P-4	P: Presentation (นำเสนอสร้างสรรค์)	

วิธีการเชิงพื้นที่แบบจัดท้าววิถีในการเรียนรู้สังคมศึกษา (The Four P's of Area-Based Approach in Social Studies Learning: 4 P)

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan: P-1) คือ การออกแบบแนวทางการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นขั้นตอนในการตั้งคำถามว่าจะศึกษาอะไร เพราะเหตุใด โดยการกำหนดประเด็นปัญหาเป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาเรื่องราวในอดีตที่น่าสนใจ เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การค้นคว้าและสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ (Practice: P-2) คือ การจัดกิจกรรม หรือกระบวนการเรียนรู้ให้วางแนวทางไว้ แต่การปฏิบัติจากแนวทางที่วางไว้มีโอกาสพลิกผันแปรตามสถานการณ์และบุคคลขั้นตอนในการรวบรวมข้อมูลจากการตั้งประเด็นคำถาม เพื่อนำมาพิจารณาไตร่ตรองพิจารณาข้อมูลอย่างเป็นระบบ โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 การรวบรวมข้อมูลและการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย และแตกต่างกัน เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับที่ต้องการศึกษากันคว้า

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์ การตีความและการประเมินข้อมูลเป็นการตรวจสอบข้อมูลโดยเน้นวิเคราะห์และตีความเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่น่าเชื่อถือและยอมรับมากที่สุด

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบผลงาน (Product: P-3) คือ การตรวจสอบผลการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนตามสภาพจริง ตีความตามบริบทของการเรียนรู้ แล้วนำมาเปรียบเทียบอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การอธิบายผลการเรียนรู้ โดยการสรุปและเชื่อมโยงข้อเท็จจริง เป็นการประมวลผลข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและได้ข้อเท็จจริงที่สมบูรณ์

ขั้นที่ 4 การนำเสนอ (Present: P-4) คือ การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ แผนการสอนและนำผลการสะท้อนไปนำเสนอ โดยการนำเสนอข้อเท็จจริง เสนอข้อเท็จจริงที่ได้จากการศึกษามาเรียงเรียงและอธิบายอย่างสมเหตุสมผล โดยจะต้องบอกที่มาของหลักฐานหรือแหล่งข้อมูลอย่างถูกต้องและเปิดเผยเพื่อให้สามารถตรวจสอบได้

4) ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม/จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหลักสูตรเนื้อหาหลักการจุดมุ่งหมายของรายวิชาประวัติศาสตร์ รูปแบบการสอนสังคมศึกษาเพื่อเตรียมพลเมืองโลกในโรงเรียนวิถีใหม่ จุดประสงค์การเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ รายละเอียดของเนื้อหาวิชาและการวัดผลและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ เพื่อคิดค้นกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน จากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้สอนได้ รวบรวมแนวคิด ทฤษฎีการสอนสังคมศึกษาเพื่อเตรียมพลเมืองโลกในโรงเรียนวิถีใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้ทบทวน วรรณกรรมพัฒนาตามกรอบแนวคิด ซึ่งนวัตกรรมการสอนสังคมศึกษาเพื่อเตรียมพลเมืองโลกในโรงเรียนวิถี ใหม่ของโรงเรียนอนุบาลลำพูน ได้สังเคราะห์ของ ชรินทร์ มั่งคั่ง (2561) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน เรียกว่า วิธีทางเชิงพื้นที่แบบจัตุรัสในการเรียนรู้สังคมศึกษา หรือ The Four P's of Area-Based Approach in Social Studies Learning: 4P ซึ่งพัฒนามาจากแนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของ Kemmis & Mc Taggart (1988) แนวคิดการพัฒนาจิตสำนึกความเป็นพลเมืองสำหรับเยาวชนตามแนวพุทธธรรมของ สิริ วรรณ ศรีพหล (2548) แนวคิดวิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) ของชัยรัตน์ ไตศิลาและวรัย อิศรางกูร ณ อยุธยา (2555) และแนวคิดการเรียนรู้สังคมศึกษาแบบวิธีการเชิงพื้นที่ (Area-Based Approach in Social Studies Learning) ของ Mangkhang (2021)

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดขอบเขตของเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้/รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในสาระ การเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยมุ่งเน้นที่รายวิชาประวัติศาสตร์ โดยกำหนดสมรรถนะการเรียนรู้/มาตรฐานการเรียนรู้เป็นแกนหลัก สู่การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs สอดคล้องตามสมรรถนะการเรียนรู้/มาตรฐานการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ การจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้สังเคราะห์จากแนวคิดทฤษฎีจากการทบทวนวรรณกรรมคือ การจั ดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อเตรียมพลเมืองโลกในโรงเรียนวิถีใหม่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (MKJCEP MODEL) สู่ ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ นวัตกรรมมีคฤเทศก์น้อยสร้างสรรค์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสู่ประวัติศาสตร์วิถีใหม่

Participatory Action Research

(Plan P-1)

ขั้นที่ 1 M Getting Problems Mission (ระบุปัญหา/ สิ่งที่ยากรู้)

ขั้นที่ 2 K Reviewing Knowledge (ทบทวนความรู้เดิม)

Historical Method

(Practice P-2)

ขั้นที่ 3 J Joining Collaborative Learning (รวมกลุ่มเพื่อค้นหาคำตอบ/ สืบเสาะ)

ขั้นที่ 4 C Constructionist Learning (สร้างองค์ความรู้)

Area-Based Approach Learning

(Product P-3)

ขั้นที่ 5 E Evaluation (ประเมินผล)

Sustainable Development Goals

(Present P-4)

ขั้นที่ 6 P Presentation (นำเสนอสร้างสรรค์)

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ในแต่ละคาบเรียนเพื่อออกแบบกิจกรรมการสอนให้สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้มากที่สุด

ขั้นตอนที่ 5 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ และการจัดเตรียมสื่อการสอนที่ต้องใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน

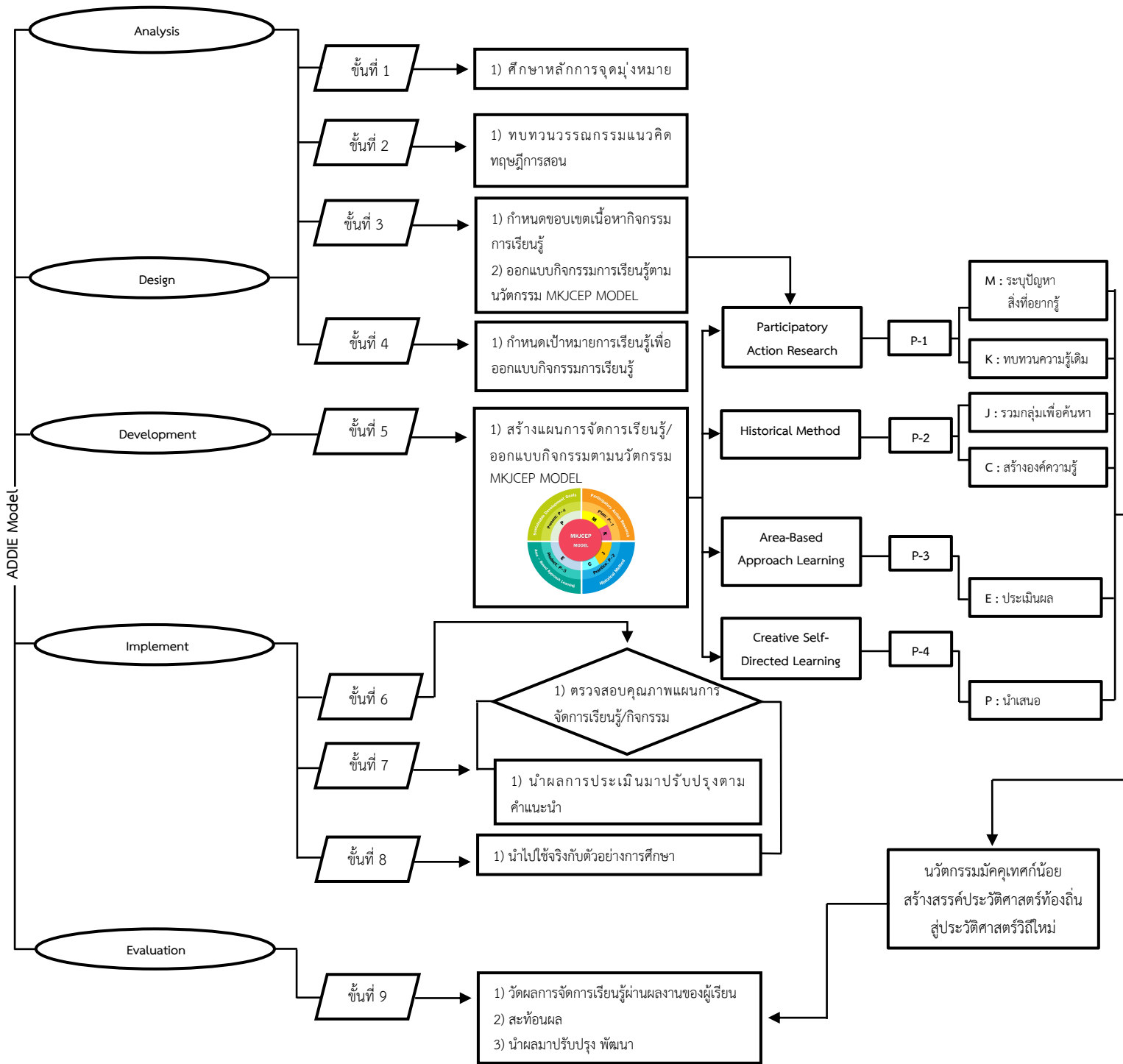
ขั้นตอนที่ 6 ตรวจสอบหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ จากแบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ ประมาณค่า 3 ระดับที่ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินโดยการหาค่าเฉลี่ยของคุณภาพตามรายการประเมินโดยพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ≥ 1.50 นำไปใช้ได้

ขั้นตอนที่ 7 ศึกษาคำแนะนำ ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ของผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 8 นำไปใช้จริงกับตัวอย่างการศึกษา

ขั้นตอนที่ 9 การวัดผลการจัดการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ซึ่งวัดจากผลลัพธ์การเรียนรู้คือ ผลงานที่สะท้อนความรู้ในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้นำมาสรุปเพื่อหาวิธีการพัฒนา ปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ตระหนักรู้สำนึกรักษ์ในรากเหง้าประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างยั่งยืนผ่านนวัตกรรมมีคฤเทศก์น้อยสร้างสรรค์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสู่ประวัติศาสตร์วิถีใหม่

5) ขั้นตอนการดำเนินงานพัฒนาในรูปแบบผังงาน (Flowchart)

6) การสร้างพัฒนาเครื่องมือ

ผู้สอนได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรมแต่ละชนิดตามขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

6.1 แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหลักสูตรเนื้อหาหลักการจุดมุ่งหมายของรายวิชาประวัติศาสตร์ จุดประสงค์การเรียนรู้รายละเอียดของเนื้อหาวิชาและการวัดผลและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เกิิดความคิดเชิงสร้างสรรค์เพื่อคิดค้นกิจกรรมจากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้สอนได้รวบรวมกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อเตรียมพลเมืองโลกในโรงเรียนวิถีใหม่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (MKJCEP MODEL) ดังนี้

- **Participatory Action Research**

(Plan: P-1)

ขั้นที่ 1 M: Getting Problems Mission (ระบุปัญหา/ สิ่งที่ยาก)

ขั้นที่ 2 K: Reviewing Knowledge (ทบทวนความรู้เดิม)

- **Historical Method**

(Practice: P-2)

ขั้นที่ 3 J: Joining Collaborative Learning (รวมกลุ่มเพื่อค้นหาคำตอบ/ สืบเสาะ)

ขั้นที่ 4 C: Constructionist Learning (สร้างองค์ความรู้)

- **Area-Based Approach Learning**

(Product: P-3)

ขั้นที่ 5 E: Evaluation (ประเมินผล)

- **Sustainable Development Goals**

(Present: P-4)

ขั้นที่ 6 P: Presentation (นำเสนอสร้างสรรค์)

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดขอบเขตของเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ตามโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ของรายวิชาประวัติศาสตร์

ขั้นตอนและแนวทางของการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นวิธีการแสวงหาข้อเท็จจริงในประวัติศาสตร์ที่ได้นำเอาวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการสอบสวนปัญหาทางประวัติศาสตร์เพราะประกอบไปด้วยเหตุที่นำไปสู่ผลที่สามารถตรวจสอบได้ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การตั้งประเด็นปัญหา เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเผชิญปัญหาที่จะทำให้เกิดคำถามหรือความสงสัย ผู้สอนมีบทบาทในการนำเสนอสื่อการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดข้อสงสัยจนเกิดประเด็นคำถามและตั้งข้อสมมติฐานขึ้นเพื่อกำหนดเป้าหมายในการแสวงหาคำตอบที่ถูกต้อง

2. การค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนมีการแบ่งบทบาทหน้าที่กันในแต่ละกลุ่มเพื่อแสวงหาความรู้เพื่อตอบสมมติฐานที่นักเรียนได้ตั้งขึ้นโดยร่วมกันวางแผนในการค้นคว้า ระบุ และเลือกข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อตอบคำถามหรือข้อสมมติฐาน ผู้สอนมีบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาคำตอบโดยแนะนำแหล่งค้นคว้าและวิธีการให้ได้มาซึ่งแหล่งความรู้ทางประวัติศาสตร์

3. การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้อ่านค้นคว้ารวบรวมมาอภิปรายแล้ววิเคราะห์ข้อมูลและนำข้อมูลนั้นมาวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของหลักฐาน ผู้สอนมีบทบาทในการจัด กิจกรรมให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มได้ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นปัญหา ข้อคำถามหรือสมมติฐาน

4. การสรุปผล เป็นกิจกรรมที่มีการสรุปข้อเท็จจริงจากหลักฐานหรือข้อมูลที่ได้ทำการศึกษา มาเพื่อตอบคำถามโดยเฉพาะในประเด็นสาเหตุและผลสืบเนื่องทางประวัติศาสตร์ของเรื่องราว นั้น ๆ บทบาทของผู้สอนคือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นในการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างอิสระจะทำให้ค้นพบแนวความคิดของผู้เรียนที่หลากหลาย ค้นหาประเด็นที่เป็นจุดเด่นแล้วนำมาเป็นประเด็น ศึกษาในการสรุปผลเพื่อชี้แนะแนวคำตอบหรือข้อสงสัยในประเด็นนั้น ๆ บทบาทของผู้เรียนคือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องหรือสมเหตุสมผลตามข้อมูลหลักฐาน

5. การนำเสนอข้อมูล เป็นกิจกรรมที่มีการนำเสนอสิ่งที่ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาสังเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ใหม่ ผู้สอนมีบทบาทในการจัด กิจกรรมเพื่อสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาสังเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งคำอธิบายหรือความรู้ใหม่อย่างสมเหตุสมผล ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียบเรียง จัดประเภท เรื่องราวที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกันโดยนำมาสังเคราะห์หรือรวมเข้าด้วยกันโดยแสดงให้เห็นถึงเหตุการณ์ในอดีตเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์และความต่อเนื่องในการอธิบายขยายความเพื่อให้เกิดองค์ความรู้

จากแนวคิดของการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์จะเห็นได้ว่าเป็นวิธีการที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการวิเคราะห์สาเหตุและผลสืบเนื่องทางประวัติศาสตร์มากขึ้น

การจัดการเรียนรู้ตามระดับชั้น

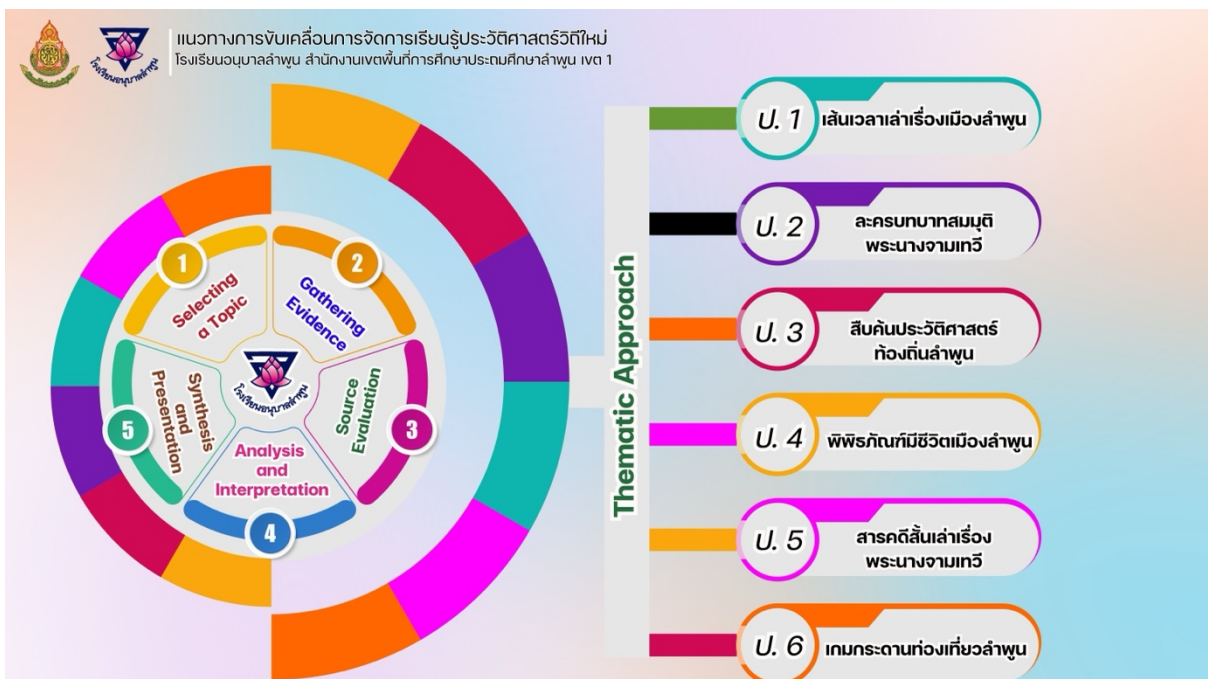
โรงเรียนอนุบาลลำพูนได้แบ่งเนื้อหาและกิจกรรมตามระดับชั้นดังนี้

1. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 เน้นเรื่องเล่าและละครเกี่ยวกับประวัติท้องถิ่น
2. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 มุ่งเน้นการศึกษาสืบค้นประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและพิพิธภัณฑ์ชีวิต
3. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เน้นการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลประวัติศาสตร์ผ่านสารคดีและเกมกระดาน

ระดับชั้น	หน่วยเรื่อง/Them	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านวิธีการทางประวัติศาสตร์
ประถมศึกษาปีที่ 1	เส้นเวลาเล่าเรื่องเมืองลำพูน	ส.4.1	ให้นักเรียนสร้างเส้นเวลาขนาดใหญ่นบนกระดาษแผ่นยาว โดยวาดภาพหรือติดรูปเหตุการณ์สำคัญของเมืองลำพูนตั้งแต่สมัยพระนางจามเทวีจนถึงปัจจุบัน เช่น การสร้างเมืองหริภุญชัย การสร้างวัดพระธาตุหริภุญชัย เป็นต้น นักเรียนช่วยกันจัดเรียงภาพตามลำดับเวลาและนำเสนอผลงาน
ประถมศึกษาปีที่ 2	ละครบทบาทสมมติพระนางจามเทวี	ส.4.1	แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มเพื่อแสดงละครบทบาทสมมติเกี่ยวกับชีวิตของพระนางจามเทวี โดยใช้คำระบุเวลาในบทสนทนา เช่น "เมื่อวาน" "วันนี้" "พรุ่งนี้" "ในอดีต" "ปัจจุบัน" "อนาคต" นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงละครและเพื่อนฯ ช่วยกันสังเกตการใช้คำระบุเวลา
ประถมศึกษาปีที่ 3	สืบค้นประวัติศาสตร์ท้องถิ่นลำพูน	ส.4.1	ให้นักเรียนทำโครงงานกลุ่มเพื่อสืบค้นประวัติความเป็นมาของสถานที่สำคัญในจังหวัดลำพูน เช่น วัดพระธาตุหริภุญชัย อนุสาวรีย์พระนางจามเทวี โดยใช้แหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เช่น หนังสือ อินเทอร์เน็ต การสัมภาษณ์ผู้รู้ในท้องถิ่น แล้วนำเสนอผลงานในรูปแบบแผนผังความคิด
★ ประถมศึกษาปีที่ 4	พิพิธภัณฑ์มีชีวิตเมืองลำพูน	ส.4.2	จัดทำพิพิธภัณฑ์มีชีวิตในห้องเรียน โดยให้นักเรียนนำสิ่งของหรือภาพถ่ายที่แสดงถึงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของลำพูนมาจัดแสดง เช่น ผ้าทอ เครื่องเงิน โคมล้านนา พร้อมเขียนคำอธิบายสั้นๆ นักเรียนผลัดกันเป็นมัคคุเทศก์นำชมและอธิบายความสำคัญของสิ่งของเหล่านั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5	สารคดีสั้นเล่าเรื่องพระนางจามเทวี	ส.4.1	ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มทำสารคดีสั้นเกี่ยวกับพระนางจามเทวี โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่างๆ วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล แยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงกับตำนาน แล้วนำเสนอในรูปแบบวิดีโอสั้นความยาว 3-5 นาที
ประถมศึกษาปีที่ 6	เกมกระดานท้องถิ่นลำพูน	ส.4.3	ให้นักเรียนออกแบบเกมกระดานท้องถิ่นจังหวัดลำพูน โดยกำหนดจุดสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เช่น วัดพระธาตุหริภุญชัย อนุสาวรีย์พระนางจามเทวี พิพิธภัณฑ์ชุมชนเมือง ผู้เล่นต้องตอบคำถามเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมลำพูนเพื่อเดินทางไปยังจุดต่างๆ บนกระดาน นักเรียนนำเสนอเกมและทดลองเล่นกับเพื่อนในชั้นเรียน

แนวทางการจัดกิจกรรม

1. ใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน เช่น วัด พิพิธภัณฑ์ และชุมชน
2. บูรณาการการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย
3. เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการสืบค้นและนำเสนอข้อมูล
4. ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์
5. พัฒนาทักษะการนำเสนอผ่านรูปแบบต่างๆ

การจัดการเรียนรู้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เข้าใจประวัติศาสตร์ท้องถิ่นผ่านการลงมือปฏิบัติและการเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลจริง โดยคำนึงถึงระดับความสามารถของผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้น

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ในแต่ละคาบเรียนเพื่อออกแบบการสอนให้สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้มากที่สุด

ขั้นตอนที่ 5 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ และการจัดเตรียมสื่อการจัดการเรียนการสอนที่ต้องใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนให้มีความพร้อมและมีประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 6 ตรวจสอบหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ จากแบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ ในรายวิชาประวัติศาสตร์ โดยประมาณค่า 3 ระดับที่ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินโดยการหาค่าเฉลี่ยของคุณภาพตามรายการประเมินโดยพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ≥ 1.50 นำไปใช้ได้

ขั้นตอนที่ 7 ผลการประเมินพบว่าแผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ มีการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับดีและมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญดังนี้ ข้อจำกัดในเรื่องเวลาในชั้นกิจกรรมการเรียนการสอนที่อาจใช้เวลามากแนะนำให้แบ่งชั่วโมงการจัดการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 8 ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 9 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จริงกับตัวอย่างการศึกษา

6.2 แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อเตรียมพลเมืองโลกในโรงเรียนวิถีใหม่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (MKJCEP MODEL) ในรายวิชาประวัติศาสตร์ เกณฑ์ระดับคุณภาพ 3 ระดับ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาตำราเอกสารตัวอย่างเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำมาสร้างให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดหัวข้อรายการประเมินของแบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อเตรียมพลเมืองโลกในโรงเรียนวิถีใหม่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (MKJCEP MODEL) ในรายวิชาประวัติศาสตร์

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบหาความเหมาะสมของรายการประเมินในแบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อเตรียมพลเมืองโลกในโรงเรียนวิถีใหม่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (MKJCEP MODEL) ในรายวิชาประวัติศาสตร์

ขั้นตอนที่ 4 นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 4.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อเตรียมพลเมืองโลกในโรงเรียนวิถีใหม่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (MKJCEP MODEL) ในรายวิชาประวัติศาสตร์

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย ระดับคุณภาพ
1. การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้		
1. ความสอดคล้องกับผู้เรียน	3.00	นำไปใช้ได้
2. ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหา	3.00	นำไปใช้ได้
3. ความครอบคลุมสาระด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย	3.00	นำไปใช้ได้
2. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้		
1. ความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	3.00	นำไปใช้ได้
2. ความสัมพันธ์กับเนื้อหา กิจกรรม และการวัดผล และประเมินผล	3.00	นำไปใช้ได้
3. ความครอบคลุมสาระด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย	2.00	นำไปใช้ได้
3. การกำหนดสาระสำคัญ		
1. ความสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้	3.00	นำไปใช้ได้
2. ความครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้	2.88	นำไปใช้ได้
3. ความถูกต้องของสาระสำคัญแสดงความคิดรวบยอดหรือแก่นของเนื้อหา	2.88	นำไปใช้ได้
4. การกำหนดสาระการเรียนรู้		
1. ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	3.00	นำไปใช้ได้
2. ความเหมาะสมกับเวลาที่ใช้สอน	3.00	นำไปใช้ได้
3. ความเหมาะสมกับวัย และวุฒิภาวะของผู้เรียน	3.00	นำไปใช้ได้
4. การจัดเรียงระดับความยากง่ายของสาระการเรียนรู้	3.00	นำไปใช้ได้
5. การกำหนดกระบวนการเรียนรู้		
1. การจัดกิจกรรมมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	3.00	นำไปใช้ได้
2. ความครอบคลุมสาระการเรียนรู้	3.00	นำไปใช้ได้
3. ความหลากหลายของกิจกรรมการเรียนรู้	3.00	นำไปใช้ได้
4. การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิด และแสดงออก	3.00	นำไปใช้ได้
5. การส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นพบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	3.00	นำไปใช้ได้
ตารางที่ 4.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา เพื่อเตรียมพลเมืองโลกในโรงเรียนวิถีใหม่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (MKJCEP MODEL) ในรายวิชาประวัติศาสตร์ (ต่อ)		
รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย ระดับคุณภาพ
6. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และปฏิบัติอย่างมีขั้นตอน	3.00	นำไปใช้ได้

หรือเป็นกระบวนการ			
7.	การจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง	3.00	นำไปใช้ได้
8.	การฝึกให้ผู้เรียนรู้จักเชื่อมโยงประสบการณ์จากการเรียนรู้กับชีวิตจริง	3.00	นำไปใช้ได้
9.	การจัดการเรียนรู้ผู้เรียนให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	3.00	นำไปใช้ได้
10.	การเน้นกระบวนการให้ผู้เรียนฝึกทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.00	นำไปใช้ได้
11.	ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม	2.88	นำไปใช้ได้
12.	ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	3.00	นำไปใช้ได้
13.	การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงจากธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม	2.88	นำไปใช้ได้
6. สื่อ และแหล่งเรียนรู้			
1.	ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้สาระการเรียนรู้ และกิจกรรม การเรียนรู้	3.00	นำไปใช้ได้
2.	ช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดได้ง่ายขึ้น รวดเร็วขึ้น	3.00	นำไปใช้ได้
3.	ช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	3.00	นำไปใช้ได้
4.	เหมาะสมกับบุคลิกภาพ วัยของผู้เรียน	3.00	นำไปใช้ได้
5.	ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อที่หลากหลาย เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อบุคคล สื่อ เทคโนโลยี สื่อสารสนเทศ สื่อจากธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	3.00	นำไปใช้ได้
7. การกำหนดวิธีการวัด และประเมินผล			
1.	ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	3.00	นำไปใช้ได้
2.	ความครอบคลุมด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย	3.00	นำไปใช้ได้
3.	วิธีการวัด และเครื่องมือมีความสอดคล้องกับธรรมชาติของวิชา	3.00	นำไปใช้ได้
4.	ใช้วิธีวัด ประเมินผลหลายๆ วิธี	3.00	นำไปใช้ได้
5.	การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และปฏิบัติอย่างมีขั้นตอน หรือเป็นกระบวนการ	3.00	นำไปใช้ได้

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงแบบประเมินตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 6 นำไปใช้กับตัวอย่างการศึกษา

7) การหาประสิทธิภาพประสิทธิผลนวัตกรรม

การศึกษาในครั้งนี้ใช้วิธีการทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม คือการนำนวัตกรรมไปทดลองใช้กับผู้เรียน 1 ห้องเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยได้ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์สำหรับกรณีที่ประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์ต้องดำเนินการปรับปรุงและทดลองซ้ำจนเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีผลการหาประสิทธิภาพของการนำนวัตกรรมไปใช้ในการจัด

การเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อเตรียมพลเมืองโลกในโรงเรียนวิถีใหม่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (MKJCEP MODEL) สู่ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ มีคฤเทศก์น้อยสร้างสรรค์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสู่ประวัติศาสตร์วิถีใหม่ ดังนี้

เลขที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1		แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2		แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
	30	20	30	20	30	20
1.	23	18	24	20	28	20
2.	24	18	25	19	28	20
3.	18	14	17	18	23	15
4.	16	15	19	17	23	15
5.	19	16	20	18	19	16
6.	27	19	26	19	27	20
7.	25	17	28	18	24	17
8.	18	13	17	18	19	13
9.	15	12	20	18	23	14
10.	23	17	25	18	21	17
11.	27	18	24	20	28	18
12.	25	19	23	20	27	20
13.	17	14	19	16	20	14
14.	20	17	22	16	21	17
15.	21	16	23	17	22	16
16.	24	16	22	17	24	17
17.	18	15	19	17	20	15
18.	27	18	26	19	26	19
รวม	484	363	540	408	531	375
ค่าเฉลี่ย	21.04	15.78	21.91	17.73	23.08	16.30
SD.	2.56	2.33	3.13	1.35	3.28	2.63
ร้อยละ	E ₁ 70.13	E ₂ 78.90	E ₁ 73.03	E ₂ 88.65	E ₁ 76.93	E ₂ 81.50
E₁/E₂	73.36/83.01					

จากตารางพบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เท่ากับ 70.13 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 78.90 ประสิทธิภาพของกระบวนการของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เท่ากับ 73.03 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 88.65 และประสิทธิภาพของกระบวนการของแผนการจัดการเรียนรู้ที่

3 เท่ากับ 76.93 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 81.50 ซึ่งประสิทธิภาพโดยรวมของกระบวนการและผลลัพธ์ E_1/E_2 เท่ากับ 73.36/83.01

4. การทดลองใช้นวัตกรรม

4.1 ประชากรและตัวอย่างการศึกษา

ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลลำพูน จังหวัดลำพูน ปีการศึกษา 2568 จำนวน 18 คน

4.2 ลักษณะของตัวอย่างการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ผู้สอนได้เลือกทำการศึกษากับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 18 คน ซึ่งเป็นห้องเรียนที่มีความเหมาะสมกับการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบในแง่ของจำนวนผู้เรียน ระดับความรู้ในเนื้อหารายวิชา รวมถึงความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการศึกษาที่ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ เนื่องจากเป็นชั้นเรียนที่ผู้ศึกษาได้จัดการเรียนการสอนในฐานะผู้สอน พบว่าผู้เรียนยังขาดทักษะในการเติมเต็มความเป็นนวัตกรรมและองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ซึ่งถือเป็นทักษะจำเป็นที่จะต้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการคิดเพื่อนำไปสู่การมี การคิดเชิงสร้างสรรค์ผู้เรียนจะได้มีแนวทางในการดำเนินชีวิตในการปฏิบัติ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ สร้างคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อสังคม

5. การประเมินผลและการปรับปรุงพัฒนา

5.1 การขยายผล

5.1.1 การขยายผล/การใช้นวัตกรรมการศึกษา

การวางแผนการจัดทำนวัตกรรมโดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับศึกษานิเทศก์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ (Content Validity) วิพากษ์แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ และการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้

การนำไปใช้จัดการเรียนรู้กับตัวอย่างการศึกษา

การนิเทศกำกับติดตามเพื่อนำไปใช้ขยายผลในสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

การนิเทศกำกับติดตามเพื่อนำไปใช้ขยายผลในสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

การนิเทศกำกับติดตามเพื่อนำไปใช้ขยายผลในสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

การเผยแพร่ผลงาน

(เอกสารอิเล็กทรอนิกส์นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน
สู่ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน)

การเผยแพร่ผลงานนวัตกรรมโดยร่วมเป็นวิทยากรแลกเปลี่ยน
แนวทางการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่บูรณาการกับแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

Show & Share PLC: History phase 1
 การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์วิถีใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568
 ด้วยรูปแบบออนไลน์ วันที่ 28 มกราคม พ.ศ.2568
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาลำพูน เขต 1

9 โรงเรียน
12 ครูผู้สอน

ดร.ณิชา เทียมสุวรรณ
ผอ.สพป.ลำพูน เขต 1

ดร.กฤตินี พันธุ์เสนา
รอง ผอ.สพป.ลำพูน เขต 1

นางสาวมธุรส เสนา
ศึกษานิเทศก์ สพป.ลำพูน เขต 1

“เรียนดี มีความสุข”

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
 กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

**การประชุมเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์วิถีใหม่ยกระดับสู่ soft power
 ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568**

วันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2568
 ณ ห้องประชุมกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

ดร.ณิชา เทียมสุวรรณ
ผอ.สพป.ลำพูน เขต 1

ดร.กฤตินี พันธุ์เสนา
รอง ผอ.สพป.ลำพูน เขต 1

นางอารีย์ ปานอม
รอง ผอ.สพป.ลำพูน เขต 1

นางสาวมธุรส เสนา
ศึกษานิเทศก์

ครูแกนนำขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์วิถีใหม่
 สพป.ลำพูน เขต 1

ร่วมเผยแพร่ผลงานการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์วิถีใหม่
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

ร่วมเผยแพร่ผลงานการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์วิถีใหม่ในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) History Phase 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

6. สรุปผลการดำเนินงาน/ผลสำเร็จของการพัฒนานวัตกรรม

6.1 ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลลำพูนสามารถสร้างสรรค์ผลงานและนวัตกรรมที่สะท้อนการคิดอย่างเป็นระบบผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์สู่ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

6.1.1 นวัตกรรมมัลติมีเดียสร้างสรรค์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสู่ประวัติศาสตร์วิถีใหม่

6.1.2 นวัตกรรมหนังสือเล่มเล็กประวัติศาสตร์ท้องถิ่นบ้านฉัน

6.2 ผลลัพธ์ทางนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ (ผู้สอน)

6.2.1 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนสู่ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

6.3 ผลงาน ชิ้นงาน เชิงประจักษ์

ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ (ผู้เรียน)

นวัตกรรมมัลติมีเดียสร้างสรรค์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสู่ประวัติศาสตร์วิถีใหม่

 การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์วิถีใหม่
 โรงเรียนอนุบาลลำพูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

วิธีการทางประวัติศาสตร์ ชั้น 3 การวิเคราะห์และตีความข้อมูล

- ประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลทั้งภายในและภายนอก
- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลกับบริบทท้องถิ่น

 การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์วิถีใหม่
 โรงเรียนอนุบาลลำพูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

วิธีการทางประวัติศาสตร์ ชั้นที่ 1 การกำหนดประเด็นศึกษา

- ตั้งคำถามพื้นฐาน 5W1H เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการศึกษาในท้องถิ่น
- กำหนดขอบเขตการศึกษาให้ชัดเจน

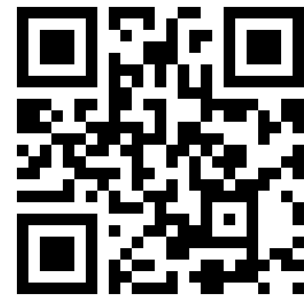
(เอกสารอิเล็กทรอนิกส์นวัตกรรมการศึกษาน้อยสร้างสรรค์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
สู่ประวัติศาสตร์วิถีใหม่)

นวัตกรรมหนังสือเล่มเล็กประวัติศาสตร์ท้องถิ่นบ้านฉัน

5.2 ผลลัพธ์ทางวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ (ผู้สอน)

5.2.1 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนสู่ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้
ของผู้เรียน

(เอกสารอิเล็กทรอนิกส์นวัตกรรมจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน
สู่ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน)

ตัวอย่างกิจกรรมการเรียนรู้

Lamphun

ย้อนรอยประวัติ

พระนางจามเทวี

สร้างบ้านแปงเมือง

ชื่อ-สกุล.....

เลขที่.....ระดับชั้น.....

เส้นทาง

ประวัติศาสตร์วิถีใหม่วิถีอนาคต

ย้อนรอยประวัติศาสตร์พระนางจามเทวี

STATION

1. ลานอนุสาวรีย์พระนางจามเทวี
2. พิพิธภัณฑ์พระนางจามเทวี
3. วัดพระธาตุศรีบุญเรืองวรวิหาร
4. พิพิธภัณฑ์โบราณคดีเมือง
5. วัดจามเทวี

Lamphun

ย้อนรอยประวัติ

พระนางจามเทวี

เมืองประมาณ 1,343 ปี ชมเชื้อชาติอนุกรมสร้างเมือง
มีขึ้น ในพื้นที่ระหว่างแม่น้ำสองสาย คือ แม่น้ำกก และ
แม่น้ำปิง เมืองสร้างเสร็จได้ส่งทูตไปเชิญ ราชธิดา
กษัตริย์เมืองละโว้พระนาง "จามเทวี" มาเป็นมเหสี
กษัตริย์เมืองละโว้เมืองศรีภูมิของพระเจ้าวรมันพระเจ้า
อินทจักร์ได้เสวยการปกครองให้แก่พ่อขุนเม็งรายมหาราช
ผู้รวบรวมแผ่นดินล้านนาเหนือเข้าเป็นอาณาจักรล้านนา

01 พระนาง
เป็นมเหสีของพ่อขุนผาเมือง
กษัตริย์ (สำคัญ) ขึ้นเป็นมหาราช
โบราณในภาคเหนือประเทศไทย
ปัจจุบัน

02 เสาหลักเมืองสำคัญ
ตั้งอยู่ที่ใจกลางเมืองพระธาตุศรีบุญเรือง ตัดกับถนน
สะตือเมืองที่เป็นเส้นทางสายวัฒนธรรมเมืองของเมือง
มีการจัดขึ้นเพื่อทำพิธีกรรมพิธีขอพิทักษ์
เมืองไว้ และมีการใช้การเป็นพิธีกรรมเสกเอา
เมือง หรือเสาหลักเมือง ส่วนอื่นสร้างเสริมผล

04 วัดพระธาตุศรีบุญเรืองวรวิหาร
พระธาตุศรีบุญเรือง สร้างในปี พ.ศ. 1607 โดย
พระเจ้าวรมันราชวงศ์พระนครเป็นประธานพระบรม
สาส์นโดย พระครูศรีบุญเรือง ราชครูเถลิง
ธาตุพระธาตุนี้คือ และธาตุของเจ้าเมืองนครพนม

01 พระนาง
เป็นมเหสีของพ่อขุนผาเมือง
กษัตริย์ (สำคัญ) ขึ้นเป็นมหาราช
โบราณในภาคเหนือประเทศไทย
ปัจจุบัน

03 ประตูโขง
สร้างขึ้นเมื่อ.....
เป็นสิ่งทรงเครื่องขนาดใหญ่เป็นปากทางลงแม่น้ำโขง
มีลักษณะเป็นรูปทรงแปดเหลี่ยม มีประตูโขง
อยู่สองฝั่งแม่น้ำโขง มีประตูโขงด้านซ้ายและด้าน
ขวา มีประตูโขงด้านซ้ายและด้านขวา มีประตูโขง
ด้านซ้ายและด้านขวา มีประตูโขงด้านซ้ายและ
ด้านขวา มีประตูโขงด้านซ้ายและด้านขวา

• **ถิ่นฐานจากอดีตสู่ลำพูนภวิวัฒน์ | LAMPHUN** •

05 พิพิธภัณฑ์โบราณคดีเมือง

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์เมือง
ประจวบคีรีขันธ์เพื่อเป็นศูนย์
สาธิตที่ว่าการเมือง

อุทยานที่จัดในลักษณะ

การนำไปประยุกต์ :

เจดีย์พุทธคยา
สุวรรณเจดีย์
ตามตำนานพื้น
เมืองล้านนาว่า
พระเจ้าวรมัน
โอรสพระนางจาม
เทวีโปรดให้สร้าง
ขึ้นที่เมืองสุโขทัย
ในพุทธศตวรรษที่
18

เจดีย์พันมหาธาตุ

"เมืองโบราณศรีบุญเรือง"
อาณาจักรอันรุ่งเรืองและเก่าแก่ที่สุดใน
ภาคเหนือ มีพื้นที่ ๕ ไร่ ๓ ศอก
• ยุคศรีบุญเรือง
• ยุคศรีบุญเรือง
• ยุคล้านนา
• ยุครัตนโกสินทร์

ปัจจุบันมีอนุสรณ์สถานหลายแห่ง
ที่เกี่ยวข้องกับพระนางจามเทวี
* องค์ราชันย์พระนางจามเทวี ตั้ง
อยู่ใจกลางเมืองลำพูน
วัดจามเทวี (วัดสุทัศน์) ที่มีเจดีย์
สุวรรณเจดีย์คู่กับพระศรีสุริย
วงศ์พระนาง
วัดพระธาตุศรีบุญเรือง สร้างบน
พื้นที่พระราชวังเดิมของ
พระนาง

06 วัดจามเทวี

เมื่อ TIMELINE ๒๖-๒๗ เมษายน ๒๕๖๓

สถานที่ตั้งที่ได้รับแจ้งจากกิจกรรม

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์
(Creative Self-Directed Learning) ในบทบาทผู้สอนร่วมกับวิธีการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน

แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	รหัสวิชา ส16102
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	วิชาประวัติศาสตร์
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ย้อนรอยไทย เรื่อง ความเป็นมาของท้องถิ่น	จำนวน 2 ชั่วโมง
ผู้สอน นายธีรพงศ์ สุกุลบวรเกียรติ	โรงเรียนอนุบาลลำพูน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1	

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมายความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด ป.6/1 อธิบายความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ

2. สาระสำคัญ (ความคิดรวบยอด)

การสืบค้นและการจัดรวบรวมข้อมูลความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น ช่วยให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง เข้าใจรากเหง้าและอัตลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ อันนำไปสู่การเกิดสำนึกในการรักษาและหวงแหนมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงความรู้เข้ากับบริบทของสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมในปัจจุบันได้อย่างสง่างาม

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 มีความรู้ความเข้าใจสามารถอธิบายความเป็นมาของท้องถิ่นของตนเอง (พุทธรักษา)
- 3.2 มีทักษะในการคิดสืบค้นจากแหล่งข้อมูลท้องถิ่นโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (ทักษะพิสัย)
- 3.3 เห็นความสำคัญของความเป็นมาของท้องถิ่น (เจตพิสัย)

4. สาระการเรียนรู้

4.1 สาระประจำแผนการจัดการเรียนรู้

1. ความเป็นมาของท้องถิ่น

4.2 ทักษะ/กระบวนการ

1. การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการคิดสืบค้นจากแหล่งข้อมูลท้องถิ่น

4.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย 2. ใฝ่เรียนรู้ 3. มุ่งมั่นในการทำงาน

4.4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด

- 1.1 ทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์
- 1.2 ทักษะการวิเคราะห์
2. ความสามารถในการแก้ปัญหา
 - 2.1 กระบวนการสืบค้นข้อมูล
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
 - 3.1 กระบวนการกลุ่ม
 - 3.2 กระบวนการปฏิบัติ

4.5 ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (3Rs X 8Cs)

1. ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม
2. ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม
3. ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา

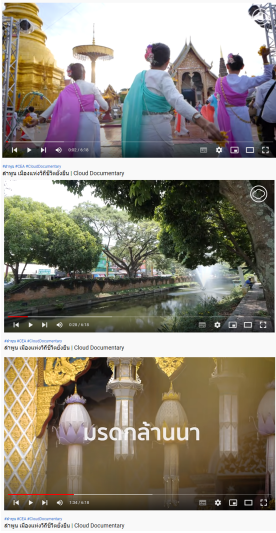
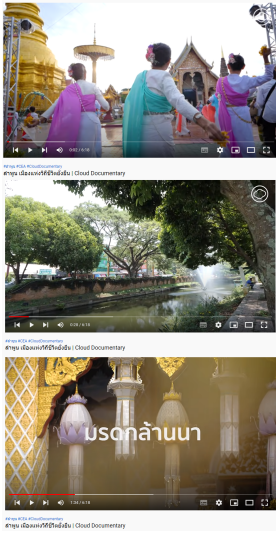
5. ภาระงาน (สะท้อนการจัดกิจกรรม)

1. ใบกิจกรรม ย้อนรอยประวัติศาสตร์บ้านฉัน
2. สมุดเล่มเล็กประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉัน

6. กิจกรรมการเรียนรู้

การเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองเชิงสร้างสรรค์ (Creative Self-Directed Learning) ในบทบาทผู้สอนร่วมกับวิธีการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน ดังนี้

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		การวัดและประเมินผล
	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	
	<p>ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>1. ผู้สอนใช้ Kahoot เรื่อง ความเป็นมาของท้องถิ่น เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนผ่านการดิงภาพในสิ่งใกล้ตัวเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหา</p> <p>2. ผู้สอนใช้คำถามจากกิจกรรม Kahoot ผ่านการตั้งคำถามจากผู้สอน “เนื้อหาที่เล่นในกิจกรรมเกิดขึ้นที่จังหวัดใด?” (แนวคำตอบ จังหวัดลำพูน)</p>	<p>ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>1. ผู้เรียนเรียนเล่น Kahoot เรื่อง ความเป็นมาของท้องถิ่น เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนผ่านการดิงภาพในสิ่งใกล้ตัวเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหา</p> <p>2. นักเรียนตอบคำถามจากกิจกรรม Kahoot ผ่านการตั้งคำถามจากผู้สอน “เนื้อหาที่เล่นในกิจกรรมเกิดขึ้นที่จังหวัดใด?” (แนวคำตอบ จังหวัดลำพูน)</p>	

จุดประสงค์ การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		การวัดและ ประเมินผล
	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	
	<p>ผู้สอน</p> <p>ขั้นที่ 1 Passion (สร้างแรงบันดาลใจ)</p> <p>1. ผู้สอนเปิดวีดิทัศน์ เรื่อง ลำพูนเมืองแห่งวิถีชีวิตยั่งยืน Cloud Documentary เพื่อกระตุ้นความสนใจและเกิดการเปรียบเทียบประวัติศาสตร์ความเป็นมาของท้องถิ่นของตนเอง (ความยาว 5 นาที)</p> <p>2. ผู้สอนอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้สำรวจภูมิลำเนาตนเอง โดยใช้ข้อมูลจากสำเนาทะเบียนบ้านที่ผู้สอนจัดทำไว้ให้ และจับกลุ่มกับเพื่อนที่มาจากภูมิลำเนาเดียวกันเพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเองผ่านการตั้งประเด็นปัญหาว่า “ท้องถิ่นของเรามีประวัติความเป็นมาอย่างไร”</p>	<p>ขั้นเรียนรู้</p> <p>ขั้นที่ 1 กำหนดหัวเรื่อง/ปัญหาที่จะศึกษา</p> <p>1. ผู้เรียนดูวีดิทัศน์ เรื่อง ลำพูนเมืองแห่งวิถีชีวิตยั่งยืน Cloud Documentary เพื่อกระตุ้นความสนใจและเกิดการเปรียบเทียบประวัติศาสตร์ความเป็นมาของท้องถิ่นของตนเอง (ความยาว 5 นาที)</p> <p>2. ผู้เรียนสำรวจภูมิลำเนาตนเอง โดยใช้ข้อมูลจากสำเนาทะเบียนบ้านที่ผู้สอนจัดทำไว้ให้ และจับกลุ่มกับเพื่อนที่มาจากภูมิลำเนาเดียวกันเพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเองผ่านการตั้งประเด็นปัญหาว่า “ท้องถิ่นของเรามีประวัติความเป็นมาอย่างไร”</p>	

จุดประสงค์ การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		การวัดและ ประเมินผล
	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	
1. มีทักษะใน การคิดสืบค้น จากแหล่งข้อมูล ท้องถิ่นโดยใช้ วิธีการทาง ประวัติศาสตร์ (ทักษะพิสัย)	<p>ขั้นที่ 2 Progression (กระบวนการเรียนรู้)</p> <p>3. อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียน รวมกลุ่มกันตามภูมิลำเนาจำนวน สมาชิกกลุ่มละ 5-6 คนเพื่อทำ “กิจกรรมย้อนรอยประวัติศาสตร์ บ้านฉัน” ผ่านการเวียนฐาน กิจกรรมในแต่ละ Station โดยมี การแบ่งฐานการเรียนรู้ดังนี้</p> <p>Station 1 ศึกษาความเป็นมาของ ท้องถิ่นตนเองผ่านแหล่งการเรียนรู้ ที่มีในชุมชนโดยการจำลองขึ้น</p> <p>Station 2 ศึกษาความเป็นมาของ ท้องถิ่นตนเองผ่านคำบอกเล่าของ ปราชญ์ชุมชนและตำนาน</p> <p>Station 3 ศึกษาความเป็นมาของ ท้องถิ่นตนเองผ่านภาพวาดฝาผนัง วัดในชุมชน</p> <p>Station 4 ศึกษาความเป็นมาของ ท้องถิ่นตนเองผ่านหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ที่จำลองขึ้น</p> <p>4. ผู้สอนอำนวยความสะดวกเวียน ฐานตาม Station จาก Station 1 ไปหา Station 4 ตามแผนที่เส้นทาง การย้อนรอยประวัติศาสตร์โดย กำหนดเวลาฐานการเรียนรู้ละ 5 นาทีเมื่อหมดเวลาจะมีสัญญาณ เตือนจากผู้สอน</p>	<p>ขั้นที่ 2 รวบรวมหลักฐาน/ข้อมูล</p> <p>3. ผู้เรียนรวมกลุ่มกันตามภูมิลำเนา จำนวนสมาชิกกลุ่มละ 5-6 คนเพื่อ ทำ “ก ิ จ ร ร ม ย ้อ น ร อ ย ประวัติศาสตร์บ้านฉัน” ผ่านการ เวียนฐานกิจกรรมในแต่ละ Station โดยมีการแบ่งฐานการเรียนรู้ดังนี้</p> <p>Station 1 ศึกษาความเป็นมาของ ท้องถิ่นตนเองผ่านแหล่งการเรียนรู้ ที่มีในชุมชนโดยการจำลองขึ้น</p> <p>Station 2 ศึกษาความเป็นมาของ ท้องถิ่นตนเองผ่านคำบอกเล่าของ ปราชญ์ชุมชนและตำนาน</p> <p>Station 3 ศึกษาความเป็นมาของ ท้องถิ่นตนเองผ่านภาพวาดฝาผนัง วัดในชุมชน</p> <p>Station 4 ศึกษาความเป็นมาของ ท้องถิ่นตนเองผ่านหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ที่จำลองขึ้น</p> <p>4. ผู้เรียนเดินเวียนฐานตาม Station จาก Station 1 ไปหา Station 4 ตามแผนที่เส้นทาง ย้อนรอยประวัติศาสตร์โดย กำหนดเวลาฐานการเรียนรู้ละ 5 นาทีเมื่อหมดเวลาจะมีสัญญาณ เตือนจากผู้สอน</p>	- แบบ ประเมินใบ กิจกรรม

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		การวัดและประเมินผล
	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	
<p>2. มีความรู้ความเข้าใจ สามารถอธิบายความเป็นมาของท้องถิ่นของตนเอง (พุทธพิสัย)</p>	 <p>(ใบกิจกรรม ย้อนรอยประวัติศาสตร์บ้านฉัน) ชั้นที่ 3 Production (สร้างสรรค์ผลงาน)</p> <p>5. ให้ผู้เรียนกลับมาตั้งเป็นกลุ่ม ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของหลักฐาน เช่น เปรียบเทียบข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ แยกแยะหลักฐาน</p> <p>ขั้นต้นกับชั้นรองแล้วนำเรื่องราวมา ร้อยเรียงเป็นประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเพื่อจัดทำเป็นหนังสือเล่มเล็ก</p> <p><small>ข้อดี ๑. ผู้เรียนสามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเองได้ ข้อดี ๒. ผู้เรียนสามารถเปรียบเทียบข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้ ข้อดี ๓. ผู้เรียนสามารถแยกแยะข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้ ข้อดี ๔. ผู้เรียนสามารถนำข้อมูลมาเรียบเรียงเป็นเรื่องราวได้ ข้อดี ๕. ผู้เรียนสามารถจัดทำหนังสือเล่มเล็กได้</small></p> 	 <p>(ใบกิจกรรม ย้อนรอยประวัติศาสตร์บ้านฉัน) ชั้นที่ 3 ประเมินคุณค่าของหลักฐาน</p> <p>5. ผู้เรียนกลับมาตั้งเป็นกลุ่ม ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของหลักฐาน เช่น เปรียบเทียบข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ แยกแยะหลักฐาน</p> <p>ขั้นต้นกับชั้นรองแล้วนำเรื่องราวมา ร้อยเรียงเป็นประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเพื่อจัดทำเป็นหนังสือเล่มเล็ก</p> <p><small>ข้อดี ๑. ผู้เรียนสามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเองได้ ข้อดี ๒. ผู้เรียนสามารถเปรียบเทียบข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้ ข้อดี ๓. ผู้เรียนสามารถแยกแยะข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้ ข้อดี ๔. ผู้เรียนสามารถนำข้อมูลมาเรียบเรียงเป็นเรื่องราวได้ ข้อดี ๕. ผู้เรียนสามารถจัดทำหนังสือเล่มเล็กได้</small></p> 	<p>- แบบประเมินชิ้นงาน</p>

จุดประสงค์ การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		การวัดและ ประเมินผล
	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	
3. เห็น ความสำคัญของ ความเป็นมา ของท้องถิ่น (เจตพิสัย)	6. อธิบายการแบ่งครึ่งกระดาษร้อย ปอนด์ ในแต่ละหน้าให้นักเรียนขีด กรอบโดยวัดจากขอบกระดาษ ขนาดความกว้าง ยาว 1.5 ซม. นักเรียนสามารถวาดออกแบบตัว ละครเองได้โดยไม่ต้องเหมือนกับ ภาพวาดจริงในตำานาน โดยนักเรียน สามารถออกแบบองค์ประกอบของ เล่มเล็กให้สอดคล้องกับรูปแบบดังนี้ ปก (หน้าที่ 1) ตามด้วยเนื้อหา (หน้าที่ 2-9) ปกหลัง (หน้าที่ 10) ทุกกลุ่มจะใช้กระดาษเพียง 5 แผ่น เท่านั้น ขั้นที่ 4 Evaluation (ประเมินผล)	6. ผู้เรียนแบ่งครึ่งกระดาษร้อย ปอนด์ ในแต่ละหน้าให้นักเรียนขีด กรอบโดยวัดจากขอบกระดาษ ขนาดความกว้าง ยาว 1.5 ซม. นักเรียนสามารถวาดออกแบบตัว ละครเองได้โดยไม่ต้องเหมือนกับ ภาพวาดจริงในตำานาน โดยนักเรียน สามารถออกแบบองค์ประกอบของ เล่มเล็กให้สอดคล้องกับรูปแบบ ดังนี้ ปก (หน้าที่ 1) ตามด้วยเนื้อหา (หน้าที่ 2-9) ปกหลัง (หน้าที่ 10) ทุกกลุ่มจะใช้กระดาษเพียง 5 แผ่น เท่านั้น ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ สังเคราะห์/ ตีความข้อมูล	- แบบ ประเมิน พฤติกรรม
	7. ให้คำแนะนำการนำเสนอผลงาน ผ่านการออกแบบตามความถนัด ของกลุ่ม เช่น การเล่าเรื่องราวบน หนังสือเล่มเล็กที่ได้จัดทำหรือการ แสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียน ตามความถนัดของแต่ละกลุ่ม ขั้นที่ 5 Presentation (นำเสนอ สร้างสรรค์)	7. ผู้เรียนอภิปราย วิเคราะห์และ สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากหลักฐาน เพื่อหาข้อเท็จจริงหรือข้อสรุป เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นผ่าน การนำเสนอผลงานการออกแบบ ตามความถนัดของกลุ่ม เช่น การ เล่าเรื่องราวบนหนังสือเล่มเล็กที่ได้ จัดทำหรือการแสดงบทบาทสมมติ หน้าชั้นเรียนตามความถนัดของแต่ละ กลุ่ม ขั้นที่ 5 เรียบเรียง/นำเสนอผล การศึกษา	
	8. ร่วมจัดทำนิทรรศการหนังสือเล่ม เล็กและให้ผู้เรียนไหวทหนังสือเล่ม เล็กที่ตนเองชอบโดยห้ามไหวทกลุ่ม	8. ผู้เรียนจัดทำนิทรรศการหนังสือ เล่มเล็กและให้ผู้เรียนไหวทหนังสือ เล่มเล็กที่ตนเองชอบโดยห้ามไหวท	

จุดประสงค์ การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		การวัดและ ประเมินผล
	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	
	<p>ของตัวเอง และนำไปเผยแพร่ใน ห้องสมุดของโรงเรียน ชั้นที่ 3 ชั้นสรุป</p> <p>1. ผู้สอนให้คำแนะนำร่วมสรุป ความรู้ เรื่องความเป็นมาของ ท้องถิ่นผ่านการใช้การสะท้อนคิด การทำหนังสือเล่มเล็ก ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตน</p>	<p>กลุ่มของตัวเอง และนำไปเผยแพร่ ในห้องสมุดของโรงเรียน ชั้นที่ 3 ชั้นสรุป</p> <p>1. ผู้เรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความเป็นมาของท้องถิ่นผ่านการใช้ การสะท้อนคิดการทำหนังสือเล่ม เล็กประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตน</p>	

7. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อการเรียนรู้

1. วีดิทัศน์ เรื่อง ลำพูน เมืองแห่งวิถีชีวิตยั่งยืน Cloud Documentary (ความยาว 5 นาที)

https://www.youtube.com/watch?v=z9zX6ulmUOQ&list=RDCMUCTD_0wHWisBYJx2n

WwwA9sQ&start_radio=1&rv=z9zX6ulmUOQ&t=4

2. ฐานการเรียนรู้ “กิจกรรมย้อนรอยประวัติศาสตร์บ้านฉัน”

7.2 แหล่งเรียนรู้

1. แหล่งเรียนรู้จำลอง ฐานการเรียนรู้ในกิจกรรมย้อนรอยประวัติศาสตร์บ้านฉัน
2. นิทรรศการหนังสือเล่มเล็ก
3. สื่อ อินเทอร์เน็ต
4. ห้องสมุด

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

8.1 สิ่งที่จะประเมิน

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมาของท้องถิ่นของตนเอง
2. ทักษะในการคิดสืบค้นจากแหล่งข้อมูลของท้องถิ่นของตนเอง
3. เจตคติเห็นความสำคัญของความเป็นมาของท้องถิ่น
4. แบบประเมินความคิดเชิงสร้างสรรค์
5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง

ประเด็นการวัด/ประเมินผล	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การวัด
<p>จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านพุทธิพิสัย</p> <p>1. มีความรู้ความเข้าใจสามารถอธิบายความเป็นมาของท้องถิ่นของตนเอง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจชิ้นงานสมุดเล่มเล็ก ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉันทองถิ่นของฉันทองถิ่น 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินชิ้นงาน 	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 70
<p>จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านทักษะพิสัย</p> <p>2. มีทักษะในการคิดสืบค้นจากแหล่งข้อมูลท้องถิ่นโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การตรวจใบกิจกรรม“กิจกรรมย้อนรอยประวัติศาสตร์บ้านฉันทองถิ่น” 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินใบกิจกรรม 	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 60
<p>จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านเจตคติ</p> <p>3. เห็นความสำคัญของความเป็ นมาของท้องถิ่น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินพฤติกรรม 	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ความคิดเชิงสร้างสรรค์	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจชิ้นงานสมุดเล่มเล็ก ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉันทองถิ่น 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินความคิดเชิงสร้างสรรค์ 	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับ 5-8 คุณภาพพอใช้ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินมีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินความสามารถการคิด - การใช้ทักษะชีวิต - การแก้ปัญหา 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 	ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

เอกสารภาคผนวก

1. ใบกิจกรรมย้อนรอยประวัติศาสตร์บ้านฉัน
2. ใบความรู้ เรื่อง ประวัติความเป็นมาท้องถิ่นของฉัน
3. แบบประเมินชิ้นงาน
4. แบบประเมินใบกิจกรรม
5. แบบประเมินพฤติกรรม
6. แบบประเมินความคิดเชิงสร้างสรรค์
7. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
8. แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

บรรณานุกรม

- ชรินทร์ มั่งคั่ง. (2561). **องค์ความรู้หลักสูตรการสอนสังคมศึกษา**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____. (2559). **อนาคตวิทยา: ทฤษฎีและเทคนิคการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา**. เชียงใหม่: โครงการตำราและหนังสือคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชัยรัตน์ โตศิลา, และวลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2555). **กระบวนการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และวิธีการศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบโดยเรียงลำดับพิจารณาเป็น 1-2 และ 3 : แนวทางในการพัฒนาทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์**. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 10, 63-74.
- นาตยา ปิรันธนานนท์. (2526). **อนาคตศาสตร์**. กรุงเทพฯ: พีรพัฒนา.
- สิริวรรณ ศรีพหล. (2548). **การพัฒนาจิตสำนึกความเป็นพลโลก สำหรับเยาวชนตามแนวพุทธธรรม (รายงานการวิจัย)**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุริยา เหมตะศิลป์. (2553). **ศึกษาศาสตร์กับการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**. วารสารการวัดผลการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุทุมพร (ทองอุทัย) จามรมาน. (2531). **การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะเล่มที่ 4**. กรุงเทพฯ: ท.จ.ก. ฟันนี้พับบลิชซิ่ง.
- Kemis, S., & McTaggart, R. (1988). **The Action Research Planner**. 3rd ed. Geelong, Australia: Deakin University Press.
- Mangkhang et al. (2021). **The Mahaboworn Model of Social Studies Learning Network Innovation to Develop of Indigenous History Learning Resources in Northern Thailand**. Journal of Education and Learning, 10(5), 177-186.
- Walton, H. and Matthews, M. (1989). **Essentials of problem-based learning**. World Federation for Education: in the Western Electric Plant, Hawthorne, Illinois.

